

OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Komentarz

Daria Danecka, Wojciech Radecki

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

WYDANIE **5**

OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Komentarz

Daria Danecka, Wojciech Radecki

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

WYDANIE

5

Stan prawny na 15 sierpnia 2021 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Livia Śpiewak

Opracowanie redakcyjne
Violet Design Wioletta Kowalska

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8246-325-5
5. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	13

Część pierwsza

Wprowadzenie	17
1. Rozwój przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych w Polsce	17
2. Miejsce ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych w polskim systemie prawnym	41

Część druga

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. – o ochronie gruntów rolnych i leśnych	51
---	----

Rozdział 1

Przepisy ogólne	53
Art. 1. [Przedmiot regulacji]	53
Art. 2. [Prawne definicje gruntów rolnych i leśnych]	53
Art. 3. [Kierunki ochrony gruntów rolnych i leśnych]	71
Art. 4. [Definicje ustawowe]	73
Art. 5. [Właściwość organów]	77
Art. 5a. (uchylony)	82
Art. 5b. (uchylony)	85

Rozdział 2

Ograniczanie przeznaczania gruntów na cele nierolnicze

i nieleśne	86
Art. 6. [Zasady ochrony gruntów]	86
Art. 7. [Zgoda na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne]	88
Art. 8. [Wyłączenie stosowania art. 7]	120
Art. 9. [Lasy ochronne]	123
Art. 10. [Wymagania dotyczące wniosku]	129
Art. 10a. [Grunty rolne w granicach administracyjnych miast]	132

Rozdział 3

Wyłączanie gruntów z produkcji rolniczej lub leśnej

Art. 11. [Decyzja zezwalająca na wyłączenie]	134
Art. 12. [Należność, opłaty, odszkodowanie]	155
Art. 12a. [Budownictwo mieszkaniowe]	177
Art. 13. [Zbiorniki wodne]	178
Art. 14. [Próchnicza warstwa gleby]	179

Rozdział 4

Zapobieganie degradacji gruntów

Art. 15. [Obowiązki właściciela gruntu]	183
Art. 16. [Obszary ograniczonego użytkowania]	191
Art. 17. [Roszczenia odszkodowawcze]	205
Art. 18. [Badania skażeń]	212
Art. 19. [Inne grunty zdewastowane i zdegradowane]	214

Rozdział 5

Rekultywacja i zagospodarowanie gruntów

Art. 20. [Rekultywacja]	216
Art. 21. [Rekultywacja wyprzedzająca]	230
Art. 22. [Decyzje rekultywacyjne]	231
Art. 22a. [Stosowanie ustawy o szkodach w środowisku]	235

Rozdział 5a**Dochody związane z wyłączeniem z produkcji**

gruntów rolnych	241
Art. 22b. [Rodzaje dochodów]	241
Art. 22c. [Finansowanie ochrony gruntów rolnych]	244

Rozdział 6

(uchylony)	246
Art. 23–25. (uchylone)	246

Rozdział 7

Kontrola wykonania przepisów ustawy	247
Art. 26. [Organy kontrolne]	247
Art. 27. [Przedmiot kontroli]	252
Art. 28. [Sankcje]	255
Art. 29. [Kary pieniężne]	264
Art. 30. [Egzekucja administracyjna]	266
Art. 31. (uchylony)	269

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe	270
Art. 32. [Fundusze]	270
Art. 32a–32b. (pominięte)	272
Art. 33. [Sprawozdawczość]	272
Art. 34. [Zabytki archeologiczne]	272
Art. 35. [Postępowania w toku]	274
Art. 36. [Utrata mocy poprzedniej ustawy]	275
Art. 37. [Wejście w życie]	275

Wykaz wybranej literatury	277
--	-----

WSTĘP

Po opublikowaniu w wydawnictwie LexisNexis *Komentarza do ustawy o lasach* (Warszawa 2012) przystąpiłem do pracy nad kolejnym *Komentarzem do ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*. Jest w tym pewna logika, ponieważ druga z tych ustaw – w części, w jakiej dotyczy gruntów leśnych – stanowi swoiste dopełnienie pierwszej.

We wczesnych latach 70. ubiegłego stulecia ustawodawca polski wyłączył problematykę ochrony gruntów leśnych z ówczesnej ustawy z 1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym i wraz z ochroną gruntów rolnych uczynił z niej przedmiot odrębnej ustawy z 1971 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz rekultywacji gruntów. Taką koncepcję przyjął w kolejnej ustawie z 1982 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w obowiązującej ustawie z 1995 r. pod tym samym tytułem. Trzeba zauważyć, że nie jest to koncepcja jedynie możliwa, z inną spotykamy się na przykład za naszą południową granicą, gdzie przepisy dotyczące ochrony gruntów leśnych znajdują się w pierwszych częściach ustaw leśnych – czeskiej z 1995 r. i słowackiej z 2005 r., podczas gdy ochrona gruntów rolnych jest przedmiotem ustaw o ochronie rolniczych zasobów glebowych – czeskiej z 1992 r. i słowackiej z 2004 r. Nie jest łatwo ocenić, która z tych koncepcji jest właściwsza; można sądzić, że czeska i słowacka, gdyż więzi łączące grunty leśne z lasami są chyba silniejsze niż łączące grunty leśne z gruntami rolnymi. Niemniej jednak polski ustawodawca przyjął inne rozwiązanie, legislacyjnie oddzielił ochronę gruntów leśnych od ochrony lasów i ujął ochronę gruntów rolnych i leśnych we wspólnej ustawie.

Podstawowym przedmiotem moich wieloletnich badań naukowych jest problematyka prawnej ochrony środowiska, do której bezspornie należy prawna ochrona lasów i gospodarki leśnej wynikająca z ustawy z 1991 r. o lasach, dlatego zasadniczą wagę przywiązywałem w komentarzu do ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych do gruntów leśnych. Ponieważ jednak komentarz do ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych nie może ograniczać się do fragmentu jej zawartości, objąłem uwagami także przepisy dotyczące wyłącznie gruntów rolnych.

Komentarz, który ukazał się w 2012 r., był już moim czwartym podejściem komentatorskim do ustawy z 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Komentowałem ją dwukrotnie w latach 90. ubiegłego stulecia w Wydawnictwie Towarzystwa Naukowego Prawa Ochrony Środowiska (Wrocław 1995 i 1998), po raz trzeci w Wydawnictwie Difin (Warszawa 2009). Od tego wydania minęły wprawdzie wtedy zaledwie trzy lata, ale istotne zmiany zarówno w samej ustawie o ochronie gruntów, jak i w jej otoczeniu prawnym skłoniły mnie do ponownego zajęcia się tą problematyką.

W 2020 r. Wydawnictwo zwróciło się do mnie o przygotowanie nowego wydania komentarza do ustawy o lasach. Propozycję przyjąłem z radością, ale zaproponowałem napisanie tego komentarza we współautorstwie z dr Darią Danecką, która wielokrotnie wykazała swoje kompetencje w problematyce leśnej. Wydawnictwo propozycję zaakceptowało, wobec czego kolejne wydanie komentarza do ustawy o lasach (Warszawa 2021) przygotowaliśmy już razem.

Wojciech Radecki

* * *

Propozycję napisania kolejnego wydania komentarza do ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych przyjęliśmy już oboje z satysfakcją, widząc w nim swego rodzaju kontynuację naszego komentarza do ustawy o lasach. Przygotowanie nowego komentarza do ustawy o ochronie gruntów ma uzasadnienie merytoryczne, ponieważ od poprzedniego wydania z 2012 r. minęło dziewięć lat, w czasie których ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych była ośmiokrotnie nowelizowana, niekiedy w bardzo istotny sposób.

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych jest dość krótkim aktem prawnym, liczącym niespełna 40 artykułów. Zapewne w kompleksie ustaw składających się na prawo ochrony środowiska jest to ustawa najkrótsza. Jednakże problematyka objęta ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych jest złożona, a nasze wieloletnie doświadczenia, także eksperckie, przekonują nas, że wbrew pozorom w tych kilkudziesięciu przepisach kryje się wiele pułapek interpretacyjnych, a wielokrotne zmiany zarówno samej ustawy, jak i jej otoczenia prawnego są źródłem dodatkowych komplikacji.

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych pozostaje w wielorakich związkach z innymi przepisami składającymi się na prawo ochrony środowiska w szerokim rozumieniu, przede wszystkim z następującymi aktami prawnymi:

- 1) z ustawą z 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2021 r. poz. 1275);
- 2) z ustawą z 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.);
- 3) z ustawą z 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.);
- 4) z ustawą z 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2021 r. poz. 624 ze zm.);
- 5) z ustawą z 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2021 r. poz. 1420 ze zm.);
- 6) z ustawą z 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 r. poz. 1098);
- 7) z ustawą z 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. z 2020 r. poz. 2187);
- 8) z ustawą z 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2021 r. poz. 779 ze zm.).

W opracowaniu o charakterze komentatorskim stawiamy przed sobą zadanie nie tylko wyjaśnienia treści i sensu przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, lecz także i przede wszystkim pokazanie ich związku z innymi aktami normatywnymi składającymi się na prawo ochrony środowiska.

Komentarz kierujemy przede wszystkim do organów administracji rządowej i samorządowej odpowiedzialnych za stosowanie ustawy, podmiotów gospodarujących na gruntach rolnych i leśnych, organizacji ekologicznych oraz tych wszystkich, którym sprawa ochrony gruntów rolnych i leśnych nie jest obojętna.

Daria Danecka i Wojciech Radecki

CZĘŚĆ PIERWSZA

Wprowadzenie

1. Rozwój przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych w Polsce

1. Historia polskich regulacji prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych nie jest długa. Znamienne, że zaczęło się od ochrony gruntów leśnych. Przepisy dotyczące tej ochrony pojawiły się w ustawodawstwie leśnym okresu międzywojennego, natomiast pierwsze przepisy o ochronie gruntów rolnych zostały wydane dopiero w latach 60. ubiegłego stulecia.

Początkowo przepisy o ochronie gruntów leśnych nie były wyodrębniane z ogólnego ustawodawstwa leśnego. Tak na przykład rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 22.03.1928 r. o zagospodarowaniu lasów państwowych (Dz.U. Nr 36, poz. 336 ze zm.) przyjęło w art. 2 zasadę, że wszystkie grunty leśne powinny być utrzymane pod uprawą leśną. Ówczesny Minister Rolnictwa mógł zarządzić zmianę uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania w lasach nieuznanych za ochronne jedynie w czterech wypadkach:

- 1) jeżeli dokonanie takiej zmiany leżało w interesie należytego zagospodarowania lasów lub też wynikało z potrzeb administrowania lasami;
- 2) przy regulowaniu ustroju rolnego, a w szczególności przy scalaniu gruntów, znoszeniu służebności oraz dokonywaniu zamiany gruntów;
- 3) w wypadkach przekazywania na cele reformy rolnej drobnych odosobnionych obszarów leśnych, których utrzymanie pod uprawą leśną było z punktu widzenia prawidłowej organizacji i zarządu gospodarstwa leśnego niepożądane;
- 4) jeżeli dokonanie takiej zmiany leżało w interesie publicznym, w szczególności zaś w interesie obrony państwa.

Korzystanie z poszczególnych terenów lasów państwowych przez inne działy administracji zasadniczo wymagało uchwały RM, z tym że pozostały w mocy przepisy ustawowe umożliwiające przekazywanie leśnych gruntów państwowych na cele specjalne.

Kolejny dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z 30.09.1936 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (Dz.U. Nr 75, poz. 533 ze zm.) zawierał już odrębny rozdział o wyłączeniu obszarów leśnych z państwowego gospodarstwa leśnego. Zasadniczo wyłączenie takie było dopuszczalne tylko w razie konieczności przeznaczenia ich na:

- 1) terenowe cele wojskowe, jeśli osiągnięcie tych celów wymagało objęcia zarządu tymi obszarami przez władze wojskowe;
- 2) potrzeby związane z ochroną wybrzeża morskiego;
- 3) potrzeby uzdrowisk mających charakter użyteczności publicznej.

Wyłączenie następowało na mocy uchwały Rady Ministrów, jeżeli obszar wyłączany przekraczał 10 ha, a na mocy decyzji MRiRR, jeżeli nie przekraczał 10 ha.

Przepisy o ochronie gruntów leśnych znajdowały się także w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.06.1927 r. o ochronie lasów niestanowiących własności Państwa (Dz.U. z 1932 r. Nr 111, poz. 932 ze zm.). Według art. 2 zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania mogła nastąpić jedynie w lasach nieuznanych za ochronne na podstawie zezwolenia właściwej władzy. Mogła udzielać ona takiego zezwolenia jedynie w następujących wypadkach:

- 1) jeżeli przez dokonanie takiej zmiany nastąpiłoby korzystniejsze wyzyskanie gruntów;
- 2) jeżeli w zamian gruntu, który miał być wyłączony spod uprawy leśnej, zostałby zalesiony przynajmniej taki sam obszar innych użytków;
- 3) przy regulowaniu ustroju rolnego, a mianowicie: scalaniu gruntów, zamianie gruntów przy scalaniu, zamianie zastępującej scalenie, likwidacji służebności, zamianie gruntów przy likwidacji służebności, podziale wspólnot, parcelacji i osadnictwie;
- 4) jeżeli dokonanie takiej zmiany leżało w szczególnym interesie publicznym.

Przywołane rozporządzenie zawierało przepisy karne. Za wykroczenie z art. 35 odpowiadał winny bezprawnej zmiany uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania, za co groziła mu kara grzywny od 3 do 5 zł za każdy ar gruntu leśnego, na którym uprawę leśną zmieniono na inny rodzaj użytkowania. Jeżeli zmiany takiej dokonano w lasach uznanych za ochronne, karą była grzywna w wysokości 10 zł za każdy ar gruntu leśnego, na którym uprawę leśną zmieniono na inny rodzaj użytkowania, lub areszt do sześciu tygodni.

2. Powojenna ustawa z 20.12.1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (Dz.U. Nr 63, poz. 494 ze zm.) w art. 7 ust. 1 przyjęła zasadę, że wszystkie grunty leśne o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha powinny być trwale utrzymywane pod uprawą leśną. Zgodnie z art. 7 ust. 2 powołanej ustawy zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania mogła być dokonana jedynie w przypadkach, gdy:
 - a) wynikała z gospodarczych lub administracyjnych potrzeb państwowego gospodarstwa leśnego;
 - b) była uzasadniona interesem publicznym;
 - c) była uzasadniona interesem obrony lub bezpieczeństwa państwa;
 - d) była przewidziana w prawomocnych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego albo była niezbędna do realizacji narodowych planów gospodarczych.

O zmianie orzekał Minister Leśnictwa lub Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów, przy czym – co było uzasadnione logiką gospodarki planowej – orzeczenie takie nie było wymagane w przypadkach określonych w art. 7 ust. 2 lit. d ustawy o państwowym gospodarstwie leśnym.

Podobne przepisy zostały wprowadzone do aktów regulujących leśnictwo niepaństwowe. I tak art. 5 ust. 1 dekretu z 26.04.1948 r. o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa (Dz.U. z 1957 r. Nr 36, poz. 157 ze zm.) stanowił, że wszystkie grunty leśne należy trwale utrzymywać pod uprawą leśną. Zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania mogła nastąpić jedynie na podstawie zezwolenia prezydium wojewódzkiej rady narodowej (prezydium rady narodowej miasta wydzielonego z województwa). Artykuł 6 precyzował, że zezwolenia przewidzianego w art. 5 ust. 1

można było udzielić ze względów celowości gospodarczej, jeżeli zmiana uprawy leśnej na inną nie stała w sprzeczności z interesem publicznym. Posiadacz lasu, który bez zezwolenia zmienił uprawę leśną na inny rodzaj użytkowania, popełniał wykroczenie zagrożone karą grzywny do 3000 zł lub pracy poprawczej do trzech miesięcy. Podobne rozwiązania wprowadzono w kolejnej ustawie z 14.06.1960 r. o zagospodarowaniu lasów i nieużytków nie stanowiących własności Państwa oraz niektórych lasów i nieużytków państwowych (Dz.U. Nr 29, poz. 166 ze zm.), która zastąpiła dekret z 1948 r.

3. Pierwszym aktem prawnym poświęconym problematyce ochrony gruntów rolnych była uchwała nr 198 Rady Ministrów z 12.07.1966 r. w sprawie ochrony użytków rolnych (M.P. Nr 40, poz. 200 ze zm.). Została ona wydana w celu ograniczenia wyłączenia z produkcji rolnej gruntów stanowiących użytki rolne tylko do wypadków uzasadnionych szczególnie ważnymi potrzebami gospodarki narodowej. Przyjęto wtedy założenie, że na cele niezwiązane z produkcją rolniczą należy przeznaczać przede wszystkim nieużytki oraz użytki rolne słabszej jakości, tj. grunty wykazane w ewidencji gruntów w klasach V i VI. Przeznaczenie użytków rolnych dobrej jakości, tj. gruntów wykazanych w klasach I–IV, mogło nastąpić jedynie w razie braku nieużytków lub użytków rolnych słabszej jakości oraz w wypadkach uzasadnionych szczególnie ważnymi interesami ogólnopństwowymi lub ekonomicznymi. Obszary użytków rolnych przeznaczanych na cele niezwiązane z produkcją rolniczą należało ograniczać do najmniejszych niezbędnych rozmiarów.

Środkiem prawnym mającym zapewnić przestrzeganie zasad wynikających z uchwały było obowiązkowe uzgodnienie z organem właściwym do spraw rolnych ówczesnego prezydium wojewódzkiej lub powiatowej rady narodowej jakości i rozmiarów użytków rolnych przeznaczanych na cele niezwiązane z produkcją rolniczą. Uzgodnienie takie nie było wymagane, jeżeli przeznaczenie użytków rolnych na cele niezwiązane z produkcją rolniczą wynikało z uchwały RM lub zarządzenia Prezesa RM.

Przepisy ograniczające przeznaczenie użytków rolnych na cele nierolnicze należało stosować przy opracowywaniu miejscowych planów

zagospodarowania przestrzennego, projektów wyznaczania terenów budowlanych na obszarach wsi oraz przy wydawaniu decyzji o lokalizacji szczegółowej inwestycji bądź zmianie sposobu wykorzystania terenu w razie braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Prezydium rad narodowych właściwe do zatwierdzania planów zagospodarowania przestrzennego zostały zobowiązane do przeprowadzenia w ciągu trzech lat doraźnej analizy wszystkich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz aktualizacji tych, które były sprzeczne z postanowieniami uchwały.

Uchwała przyjęła zasadę, że grunty, które utraciły charakter użytków rolnych na skutek działalności gospodarczej (górnictwej, przemysłowej itp.), podlegają rekultywacji zmierzającej do przywrócenia im odpowiedniej zdolności produkcyjnej lub usługowej przez właściwe zabiegi techniczne. Do rekultywacji zostały zobowiązane jednostki organizacyjne, które na skutek swej działalności doprowadziły do zmiany charakteru użytków rolnych. Rada Ministrów zapowiedziała rozwinięcie tego zagadnienia w odrębnej uchwale.

Stała się nią uchwała nr 301 Rady Ministrów z 6.09.1966 r. w sprawie rekultywacji i zagospodarowania gruntów przekształconych w związku z poszukiwaniem i eksploatacją kopalni (M.P. Nr 50, poz. 247 ze zm.). Uchwała dotyczyła rekultywacji i zagospodarowania państwowych gruntów mających ulec przekształceniu lub przekształconych wskutek robót:

- 1) geologicznych;
- 2) związanych z wydobywaniem kopalni, z wyjątkiem torfu, jak również z budową i rozbudową zakładów eksploatujących te kopaliny.

To wyłączenie torfów miało swoje uzasadnienie, obowiązywała bowiem odrębna ustawa z 22.05.1958 r. o gospodarowaniu terenami torfowymi (Dz.U. Nr 31, poz. 137).

Według uchwały nr 301 RM obowiązek rekultywacji obciążał jednostkę dokonującą tych robót, a obowiązek zagospodarowania – jednostkę powołaną do prowadzenia działalności gospodarczej na zrehabilitowanym gruncie.

Książka stanowi kolejne, zaktualizowane wydanie komentarza do ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, prezentujące najnowsze zmiany prawa. Treść publikacji została podzielona na dwie części. Pierwsza z nich zawiera wprowadzenie, w którym przedstawiono rozwój przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych w Polsce – z uwzględnieniem wszystkich nowelizacji wprowadzonych od poprzedniego wydania – oraz wskazano miejsce analizowanej ustawy w systemie prawnym. W drugiej części zamieszczono komentarze do konkretnych przepisów, gdzie omówiono m.in.:

- wyłączenie gruntów z produkcji,
- należności i opłaty roczne,
- zapobieganie degradacji i rekultywację gruntów.

Opracowanie jest przeznaczone przede wszystkim dla pracowników organów administracji rządowej i samorządowej odpowiedzialnych za stosowanie ustawy, podmiotów gospodarujących na gruntach rolnych i leśnych oraz organizacji ekologicznych. Zainteresuje również prawników praktyków, w tym: sędziów, prokuratorów, radców prawnych i adwokatów.

Daria Danecka – doktor nauk prawnych, adiunkt w Zakładzie Prawa Karnego Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk; specjalizuje się w problematyce prawa ochrony środowiska, z ukierunkowaniem na ochronę przyrody, leśnictwo, łowiectwo oraz gospodarkę odpadami; autorka kilkudziesięciu publikacji z zakresu prawa ochrony środowiska, prawa karnego, prawa wykroczeń, prawa administracyjnego oraz teorii prawa.

Wojciech Radecki – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, doktor honoris causa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; emerytowany kierownik wrocławskiego Zakładu Zagadnień Prawnych Kształtowania i Ochrony Środowiska Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk; specjalizuje się w problematyce prawa ochrony środowiska, z ukierunkowaniem na ochronę przyrody, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo oraz gospodarkę odpadami; autor około 200 książek i ponad 2000 publikacji o charakterze naukowym i popularyzatorskim, w tym wznawianych i aktualizowanych komentarzy do ustaw: o ochronie przyrody, tzw. leśnej, łowieckiej, rybackiej oraz o ochronie zwierząt.

9788382463255 W05P01

ISBN 978-83-8246-325-5

9 788382 463255

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 149 ZŁ (W TYM 5% VAT)